

Til landets kommuner

Orienteringsbrev nr. 2019/1 om kommunernes registrering af udrejste udlændinge

Enhed

CPR-
Administrationen

Sagsbehandler

Grete Kongstad

Koordineret med

Sagsnr.

2018 - 2110

Doknr.

75076

Dato

15-03-2019

1. Indledning

Med henblik på nærmere at kunne fastlægge validiteten af de statistiske oplysninger på udlændingeområdet har Udlændinge- og Integrationsministeriet med bistand fra konsulentfirmaet Implement gennemført en kortlægning af praksis i 15 kommuner vedrørende registrering af udrejse i CPR af udlændinge.

Rapporten fra Implement indeholder en række konklusioner vedrørende kommunernes registrering af udrejse i CPR af udlændinge, som giver Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til i dette brev at orientere om forskellige forhold vedrørende kommunernes opgaver i forhold til at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR.

2. Implement's kortlægning

Kortlægningen, som er gennemført af Implement, har taget udgangspunkt i forholdene i 15 udvalgte kommuner. Der henvises til den vedhæftede rapport fra Implement for en nærmere beskrivelse af de udvalgte kommuner m.v.

Kortlægningen indeholder bl.a. en undersøgelse af de udvalgte kommuners sagsgange i forbindelse med registrering af udrejse henholdsvis validiteten af kommunernes bopælsregistreringer i CPR i den forbindelse, idet der herved er taget udgangspunkt i tre forskellige grupper af udlændinge – flygtninge og familiesammenførte, studerende samt arbejdstagere.

De adspurgte kommuner vurderer, at borgerne i omkring $\frac{3}{4}$ af alle sager selv anmelder udrejse til deres kommune – hovedsagelig ved digital selvbetjening på borger.dk. I $\frac{1}{4}$ af alle sager om udrejse foretager kommunen en nærmere undersøgelse og sagsbehandling med henblik på registrering af udrejse i CPR, såfremt der er grundlag herfor.

Det er i nærværende orienteringsbrev ikke formålet at gennemgå rapportens konklusioner i deres helhed, men at sætte fokus på de forhold, som efter ministeriets opfattelse rejser spørgsmål af særlig betydning for kommunernes forpligtelse til at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR, herunder navnlig registrering af udrejse.

Således viser rapporten bl.a. følgende:

- Organiseringen af kontrollen i kommunerne med bopælsregistreringen i CPR, den ressourcemæssige indsats og anvendte metoder varierer. Som hovedregel fokuserer kommunerne deres kontrol på udlændinge, som modtager ydelser, som de ved udrejse af landet ikke længere er berettiget til.
- Kommunerne vurderer, at der er en betydelig variation i soliditeten af bopælsregistreringerne i CPR på tværs af de tre målgrupper for analysen – flygtninge og familiesammenførte, studerende samt arbejdstagere. Generelt er det vurde-

ringen, at der finder en vis overregistrering sted – det vil sige tilfælde, hvor en borgers udrejse tidsmæssigt først registreres efter den faktiske udrejse. Det er også vurderingen, at denne overregistrering er forskellig på tværs af de forskellige grupper af udlændinge og stort set ikke gør sig gældende for flygtninge, medmindre der henregnes familiesammenførte til denne gruppe. Det vurderes også, at der i højere grad finder overregistrering sted for så vidt angår udenlandske studerende og arbejdstagere med kortere ophold i Danmark.

- Kun et mindretal af de adspurgte kommuner anvender de redskaber, som de har efter gældende ret til at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR. Det drejer sig f.eks. om muligheden for at indsætte en fremtidig udrejsedato i CPR i forbindelse med en indrejse, samt muligheden for til brug for en sags oplysning at indhente oplysninger fra bl.a. regionerne om brug af sundhedsydelse. Desuden fremgår, at kun et mindretal af kommunerne følger op på valgkort, der kommer retur til kommunen med besked om, at adressaten er ubekendt på adressen.
- Det anføres i rapporten, at der er indikation på, at et højt kontroltryk (en høj grad af kontrol med bopælsregistreringer i CPR) primært er et spørgsmål om politisk og ledelsesmæssig opbakning samt procesmæssig systematik og i mindre grad et spørgsmål om allokering af ressourcer.

3. Økonomi- og Indenrigsministeriets bemærkninger

På baggrund af ovenstående forhold, som er fremkommet i forbindelse med kortlægningen, finder ministeriet anledning til at orientere om følgende spørgsmål af særlig betydning for kommunernes forpligtelser til at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR, herunder navnlig registrering af udrejse.

3.1. Kontrollen med bopælsregistreringen i CPR skal rette sig mod alle borgere

Kommunerne er forpligtet til at sikre, at kontrollen med bopælsregistreringen i CPR, herunder registrering af udrejse, retter sig mod *alle* borgere og ikke kun borgere, som modtager ydelser, f.eks. kommunale ydelser. Det er således et grundlæggende formål med CPR, at *enhver* bopælsregistreres på den adresse, hvor vedkommende bor eller opholder sig, herunder at personer, som opfylder betingelserne herfor, registreres som udrejst i CPR. Det har sammenhæng med, at CPR som grundregister for personregistrering anvendes i mange sammenhænge bl.a. som grundlag for administrationen på forskellige ydelsesområder, f.eks. udbetaling af børne- og ungedydelse samt SU, udsendelse af valgkort samt statistik på udlændingeområdet. Derfor er det vigtigt, at bopælsregistreringen i CPR, herunder registrering af udrejse, er korrekt for alle personer.

3.2. Bopælsregistrering af udlændinge i CPR

For så vidt angår bopælsregistrering af udlændinge i CPR viser Implements kortlægning, at kommunerne har erfaring med, at ikke alle udlændinge af egen drift anmelder udrejse. Det gælder især for gruppen af udenlandske studerende og udenlandske arbejdstagere med kortere ophold i Danmark.

3.2.1. Sager om enkeltpersoner, der giver anledning til formodning om fejlregistrering i CPR

Hvis en kommune vurderer, at der er en formodning for, at en bestemt udenlandsk studerende eller arbejdstager ikke er registreret som udrejst i CPR, selvom den pågæl-

dende rent faktisk ikke længere opholder sig her i landet, skal kommunen reagere på dette og undersøge forholdene nærmere.

Det gælder altid i tilfælde, hvor der er en formodning for, at den pågældende udlænding ikke er her i landet, f.eks. fordi kommunen modtager et valgkort retur med besked om, at adressaten er ubekendt på adressen. Der henvises herved til CPR-lovens § 10, stk. 1, 1. pkt., hvorefter en kommunalbestyrelse, der får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret, skal undersøge sagen for at rette eventuelle fejl.

3.2.2. Typer af sager, der giver anledning til formodninger om fejlregistrering

Herudover er kommunen forpligtet til i tilrettelæggelsen af sin forebyggende og kontrollerende indsats i forhold til at sikre korrekte bopælsregistreringer i CPR at have fokus på typer af sager, der erfaringsmæssigt giver anledning til formodninger om fejlregistreringer i CPR. Kommunerne skal således i almindelighed have fokus på udenlandske studerende og arbejdstagere, jf. ovenfor.

3.2.3. Redskaber til kontrol af bopælsregistreringer i CPR

Kommunerne skal anvende de redskaber, der står til kommunens rådighed, med henblik på at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR. Som eksempel herpå kan nævnes, at kommunen ved relativt enkle foranstaltninger kan kontrollere, om f.eks. en udlænding har indtægter her i landet ved opslag i indkomstregisteret.

Viser det sig f.eks., at en udlænding igennem længere tid slet ikke har indtægter her i landet, vil kommunen efter CPR-lovens § 10, stk. 1, 1. pkt., være forpligtet til at undersøge sagen nærmere. Det er i den forbindelse væsentligt, at kommunen om nødvendigt gør brug af *alle* de muligheder til oplysning af sagen, som er i kommunens besiddelse. Det drejer sig bl.a. om muligheden for at undersøge bopælsforholdene i CPR på adressen, at udsende en logiværtserklæring og at indhente oplysninger fra bl.a. regionerne om brug af sundhedsydelse. Det vil også kunne være relevant at indhente oplysninger fra forsyningsselskaber om forbrug af el, vand og varme osv.

Der henvises for en udførlig gennemgang af kommunernes redskaber til at oplyse en sag om bopælsregistrering i CPR til afsnit 3.7. i vejledning nr. 9237 af 14. juni 2013 om folkeregistrering, som tidligere er udsendt til alle kommuner, og som desuden er tilgængelig på www.cpr.dk under punktet lovstof. Vejledningen kan tilgås her: <https://www.retsinformation.dk/Forms/RO710.aspx?id=152201>). For så vidt angår en udførlig gennemgang af reglerne om, hvornår registrering af udrejse i CPR skal finde sted, henvises til kapitel 6 i vejledningen samt til ministeriets orienteringsbrev nr. 1, som er udsendt til alle kommuner i 2015, og som kan tilgås her: https://www.cpr.dk/media/17621/2015-1_orienteringsbrev_om_registrering_af_udrejse.pdf.

3.3. Registrering af forventet udrejsedato i CPR

Særligt for så vidt angår registrering af udrejse i CPR for udlændinge med relativt korte ophold i Danmark skal ministeriet henlede opmærksomheden på, at kommunerne efter CPR-lovgivningen kan indrette behandlingen af sager om udrejseregistrering i CPR således, at kommunen i forbindelse med behandlingen af den pågældendes anmeldelse af indrejse samtidig behandler og i vidt omfang registrerer oplysning om en forventet udrejsedato i CPR for den pågældende.

3.3.1. Udlændingen ønsker selv at anmelde en forventet udrejsedato

Hvis en udlænding i forbindelse med den pågældendes anmeldelse af indrejse og deraf følgende bopælsregistrering i CPR selv ønsker at anmelde et fremtidigt udrejsetidspunkt, er det ministeriets opfattelse, at kommunen senere på udrejsetidspunktet som udgangspunkt kan registrere udrejsen i CPR uden videre. En registrering af den anmeldte udrejse er en begunstigende forvaltningsakt fra kommunen, hvorved den tidligere anmeldte flytning accepteres af kommunen.

Ligger udrejsedatoen *mere end et år* ude i fremtiden, er det dog ministeriets opfattelse, at kommunen vil være forpligtet til at undersøge sagen inden den endelige registrering af udrejsen, f.eks. ved at udsende en påmindelse om den anmeldte udrejse. Den pågældende kan herefter oplyse, om vedkommende fortsat agter at udrejse eller meddele eventuelle ændringer i forhold til udrejsedatoen.

Får kommunen på anden vis en formodning om, at vedkommende ikke udrejser på den anmeldte dato, kan kommunen ligeledes ikke registrere den anmeldte udrejse i CPR, men skal behandle sagen efter de almindelige regler i CPR-loven for at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR.

Kommunen skal sikre, at udlændingen ved anmeldelsen af den forventede udrejse modtager relevant og forståelig information om bl.a. konsekvenser ved udrejseregistrering og om den pågældendes pligt til at meddele sin bopælskommune, hvis der sker ændringer i forhold til den pågældendes udrejseplaner.

3.3.2. Udlændingen ønsker ikke at anmelde en forventet udrejsedato

Såfremt en udlænding ikke ønsker at anmelde en fremtidig udrejse i forbindelse med anmeldelsen af indrejsen, er det ministeriets opfattelse, at kommunen alligevel kan registrere oplysning om en forventet udrejsedato i CPR på baggrund af kommunens forventning om, at borgeren udrejser samme dag, som borgerens opholdstilladelse udløber.

Udlændingen bør også her modtage relevant og forståelig information fra kommunen om bl.a. den forventede udrejsedato, om pligten til at anmelde udrejse og om konsekvenserne ved udrejseregistrering.

Kommunen skal imidlertid i en sådan situation sikre, at udrejsen ikke registreres i CPR, uden at kommunen forinden har været i kontakt med den pågældende herom.

Bopælskommunen skal derfor forud for den forventede udrejsedato anvende fremgangsmåden i CPR-lovens § 11 og sende en agterskrivelse til den pågældende, hvori der redegøres for, at kommunen agter at registrere vedkommende som udrejst i CPR og fra hvilken dato. Medmindre den pågældende accepterer at blive registreret som udrejst, skal kommunen efterfølgende træffe en afgørelse om udrejseregistrering og meddele klagevejledning til den pågældende, da der i sådanne tilfælde vil være tale om en tvangsregistrering, som er bebyrdende for den pågældende.

Der henvises for en mere udførlig redegørelse til ministeriets orienteringsbrev nr. 1, som er udsendt til alle kommuner i 2016, og som kan tilgås her:

<https://www.cpr.dk/cpr-nyt/nyhedsarkiv/2016/dec/orientering-om-registrering-af-forventet-udrejsedato-ved-indrejse-2016-1/>.

Det er ministeriets opfattelse, at den skitserede fremgangsmåde udgør et effektivt og anvendeligt redskab i forhold til kommunernes forpligtelse til at sikre korrekt bopæls-

registrering i CPR for den gruppe af udlændinge, hvor de adspurgte kommuner i forbindelse med Implements kortlægning har vurderet, at der i CPR finder en overregistrering sted - det vil navnlig sige udenlandske studerende og arbejdstagere med kortere ophold i Danmark. Der er således tale om et redskab, som med fordel kan anvendes i kommunernes forebyggende indsats i forhold til at undgå fejlregistreringer i CPR.

4. Yderligere oplysninger

Spørgsmål vedrørende ovenstående, som ikke ses besvaret i ministeriets vejledning om folkeregistrering henholdsvis de tidligere udsendte orienteringsbreve, hvortil der er henvist i nærværende orienteringsbrev, kan rettes til chefkonsulent Grete Kongstad, CPR-kontoret, gk@cpr.dk / 72269740.

Med venlig hilsen

Carsten Grage
Kontorchef